

1. (7 poena) Odrediti interpolacioni kubni splajn periodične funkcije $f(x)$ sa periodom jednakim 2π , koja je data tabelom:

x	0	$\frac{2\pi}{3}$	$\frac{4\pi}{3}$	2π
$f(x)$	0.0000	0.8660	-0.8660	0.0000

Računati na četiri decimale. Pomoću dobijenog splajna izračunati $f(\frac{13\pi}{4})$.

2.(a) (4 poena) Metodom skalarnog proizvoda odrediti sa tačnošću 10^{-4} najveću po modulu sopstvenu vrednost i njoj odgovarajući sopstveni vektor matrice:

$$A = \begin{pmatrix} 1.2 & 0.8 & 3.3 \\ 0.8 & 1.4 & 1.7 \\ 3.3 & 1.7 & 0.1 \end{pmatrix}$$

Za početni vektor uzeti $(1, 1, 1)^T$.

(b) (4 poena) Kombinujući metodu iscrpljivanja i metodu skalarnog proizvoda odrediti sa tačnošću $5 * 10^{-3}$ drugu po veličini modula sopstvenu vrednost matrice A i njoj odgovarajući sopstveni vektor.

3.(5 poena) Metodom kolokacije rešiti granični problem:

$$u'' + u = \sin(2x), \quad u(0) = 1, u\left(\frac{\pi}{2}\right) = 1$$

ako su tačke kolokacije $\frac{1}{2}, 1, \frac{3}{2}$, a bazisne funkcije $\Phi_0(x) = \sin(x) + \cos(x)$ i $\Phi_k(x) = \sin(2kx)$ za $k = 1, 2, 3$. Računati na 4 decimale.

1. (7 poena) Odrediti interpolacioni kubni splajn periodične funkcije $f(x)$ sa periodom jednakim 2π , koja je data tabelom:

x	0	$\frac{2\pi}{3}$	$\frac{4\pi}{3}$	2π
$f(x)$	0.0000	0.8660	-0.8660	0.0000

Računati na četiri decimale. Pomoću dobijenog splajna izračunati $f(\frac{13\pi}{4})$.

2.(a) (4 poena) Metodom skalarnog proizvoda odrediti sa tačnošću 10^{-4} najveću po modulu sopstvenu vrednost i njoj odgovarajući sopstveni vektor matrice:

$$A = \begin{pmatrix} 1.2 & 0.8 & 3.3 \\ 0.8 & 1.4 & 1.7 \\ 3.3 & 1.7 & 0.1 \end{pmatrix}$$

Za početni vektor uzeti $(1, 1, 1)^T$.

(b) (4 poena) Kombinujući metodu iscrpljivanja i metodu skalarnog proizvoda odrediti sa tačnošću $5 * 10^{-3}$ drugu po veličini modula sopstvenu vrednost matrice A i njoj odgovarajući sopstveni vektor.

3.(5 poena) Metodom kolokacije rešiti granični problem:

$$u'' + u = \sin(2x), \quad u(0) = 1, u\left(\frac{\pi}{2}\right) = 1$$

ako su tačke kolokacije $\frac{1}{2}, 1, \frac{3}{2}$, a bazisne funkcije $\Phi_0(x) = \sin(x) + \cos(x)$ i $\Phi_k(x) = \sin(2kx)$ za $k = 1, 2, 3$. Računati na 4 decimale.

REŠENJA:

1.

x	0.0000	2.0944	4.1888	6.2832
$\sin x$	0.0000	0.8660	-0.8660	0.0000

Splajn je periodičan i dat je polinomima

$$S(x; f) = \begin{cases} 0.8270x - 0.09426x^3, & x \in [0, 2\pi/3] \\ 0.8660 - 0.4135(x - 2\pi/3) - 0.5923(x - 2\pi/3)^2 + 0.1885(x - 2\pi/3)^3, & x \in [2\pi/3, 4\pi/3] \\ -0.8660 - 0.4135(x - 4\pi/3) + 0.5923(x - 4\pi/3)^2 - 0.09426(x - 4\pi/3)^3, & x \in [4\pi/3, 2\pi] \end{cases}$$

Identican rezultat se dobija ako se pretpostavi da je splajn prirodni.

$$f\left(\frac{13\pi}{4}\right) = f\left(\frac{13\pi}{8}\right) = -0.6036.$$

2.(a) $A = A^T$ pa nema potrebe da računamo vektor w .

k	v_1	v_2	v_3	(v^k, v^k)	(v^{k-1}, v^k)	λ
0	1	1	1			
1	5.3	3.9	5.1			4.8469
2	26.3100	18.3700	24.6300			4.8599
3	127.5470	88.6370	120.5150			4.8601
4	621.6655	431.0049	583.6395			4.8600

$\lambda_1 = 4.8600$, a odgovarajući s.vektor je $x_1 = [0.6507, 0.4511, 0.6109]^T$

2.(b)

$$A1 = A - \lambda_1 * x_1 * x_1' = \begin{pmatrix} -0.8575 & -0.6265 & 1.3683 \\ -0.6265 & 0.4110 & 0.3608 \\ 1.3683 & 0.3608 & -1.7135 \end{pmatrix}$$

Tražimo najveću po modulu sopstvenu vrednost od matrice A1:

k	v_1	v_2	v_3	(v^k, v^k)	(v^{k-1}, v^k)	λ
0	1	1	1			
1	-0.1157	0.1453	0.0156			0.7687
2	0.0295	0.1378	-0.1326			2.5752
3	-0.2931	-0.0097	0.3173			-3.5859
4	0.6915	0.2941	-0.9482			-2.8907
5	-2.0747	-0.6544	2.6770			-2.8566
6	5.85221	1.9966	-7.6621			-2.8546

$\lambda_2 = -2.8546$, a odgovarajući s.vektor je $x_2 = [0.5964, 0.2005, -0.7773]^T$

3. Približno rešenje se traži u obliku:

$$v(x) = \sin(x) + \cos(x) + \sum_{k=1}^3 c_k \sin(2kx).$$

Zamenom u jednačini dobija se izraz za funkciju greške:

$$R(x; c_1, c_2, c_3) = -(1 + 3c_1 \sin(2x) - 15c_2 \sin(4x) - 35c_3 \sin(6x)).$$

Uslovi kolokacije: $R(\frac{1}{2}; c_1, c_2, c_3) = 0$, $R(1; c_1, c_2, c_3) = 0$ i $R(\frac{3}{2}; c_1, c_2, c_3) = 0$ daju sistem:

$$2.5245c_1 + 13.6395c_2 + 4.9385c_3 = -0.8415$$

$$-2.7279c_1 + 11.3520c_2 + 9.7790c_3 = 0.9093$$

$$0.4233c_1 - 4.1910c_2 + 14.4235c_3 = -0.1411$$

čija su rešenja: $c_1 = -0.3333$, $c_2 = c_3 = 0$, pa je traženo približno rešenje:

$$v(x) = \sin(x) + \cos(x) - 0.3333 \sin(2x).$$